

[Syntax des Deutschen \(Fortgeschrittene\)](#)
[Vokiečių kalbos sintaksė \(pažengusiems\)](#)

COURSE UNIT DESCRIPTION

Course unit title	Code
Syntax des Deutschen (Fortgeschrittene)	

Lecturer(s)	Department, Faculty
Coordinating: Assoc. Prof. Dr Vaiva Žeimantienė Other: Assoc. Prof. Dr Skaistė Volungevičienė	Philologische Fakultät, Institut für Sprachen und Kulturen im Ostseeraum, Lehrstuhl für Deutsche Philologie

Study cycle	Type of the course unit
Erste Stufe	Pflichtfach

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Präsenzveranstaltungen	3., 5. Semester	Deutsch

Requisites	
Prerequisites: Deutschkenntnisse auf Niveau $\geq$ B1	Co-requisites (if relevant):

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	133	64	69

Purpose of the course unit: programme competences to be developed		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
Die Studierenden • haben Kenntnisse über die Terminologie und Methodik der Satzbeschreibung des Deutschen und sind in der Lage, diese Kenntnisse praktisch anzuwenden;	Vorlesungen mit vorlesungsbegleitenden Aufgaben, Seminare, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Gruppendiskussion, praktische Aufgaben	Kontrollarbeiten, praktische Aufgaben, Vortrag bzw. Hausarbeit

sind in der Lage, Phänomene der deutschen Sprache unter syntaktischen Gesichtspunkten zu beschreiben, zu analysieren und zu erklären und dabei angemessene Termini und Methoden zu verwenden;	Vorlesungen mit vorlesungsbegleitenden Aufgaben, Seminare, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Gruppendiskussion, theoretische und praktische Aufgaben	Kontrollarbeiten, praktische Aufgaben, Vortrag bzw. Hausarbeit
sind in der Lage, grammatische Funktionen des Deutschen zu analysieren und Zusammenhänge zu erkennen;	Vorlesungen mit vorlesungsbegleitenden Aufgaben, Seminare, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, theoretische und praktische Aufgaben	Kontrollarbeiten, praktische Aufgaben, Vortrag bzw. Hausarbeit
sind in der Lage, ihre Lernergebnisse und ihre akademischen Aktivitäten zu evaluieren und streben eine nachhaltige Verbesserung von Ergebnissen an.	Analyse und individuelle bzw. kollektive Besprechung von eigenen und fremden Arbeiten, Rückmeldungen von der Lehrkraft	Analyse und Besprechung der Kontrollarbeiten mit der Lehrkraft: richtige Korrektur ergibt zusätzliche 0,5 Punkte zu der Note für eine Kontrollarbeit.

Course content: breakdown of the topics	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship/work placement	Contact hours, total	Individual work	Assignments
Begriff der Syntax. Grundlagen der Syntax. Wort, Wortgruppe (Phrase), Satz. Die charakteristischen Merkmale eines Satzes.	1		2				3	2	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Aufgaben zur Satzdefinition
Satzbaupläne. Einfache und zusammengesetzte Sätze. Formen der Nebensätze. Sätze und Satzzeichen.	1		5				6	4	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Gruppendiskussion, theoretische und praktische Aufgaben
Der Satz aus der Perspektive der traditionellen Satzgliedlehre und der Valenzgrammatik.	1		4				5	4	
Das topologische Satzmodell. Die Stellung des Verbs im Satz.	1		4				5	4	

Grammatische Proben.	1		4				5	4	
Vorbereitung auf die Kontrollarbeit und Kontrollarbeit.		1	2				3	4	Wiederholungsaufgaben
Wortarten und Satzglieder im Überblick. Phrasen und Phrasenaufbau.	1		5				6	4	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Gruppendiskussion, theoretische und praktische Aufgaben
Subjekt und Objekt. Subjekt- und Objektsatz.	1		3				4	4	
Prädikat. Prädikativ.	1		5				6	4	
Adverbiale. Formen der Adverbiale. Adverbialsatz.	1		7				8	4	
Attribut als Teil des Satzglieds. Apposition. Relativsatz.	1		5				6	4	
Besprechen der Forschungsvorhaben. Verfassen der Hausarbeit bzw. Vorbereiten des Vortrags.		1	3				4	23	Gruppendiskussion, Formulieren der Zielsetzung und der Forschungsaufgaben, Literaturrecherche
Vorbereitung auf die Kontrollarbeit und Kontrollarbeit.		1	2				3	4	Wiederholungsaufgaben
Total	10	3	51				64	69	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Summative Leistungsbeurteilung:			
Mitarbeit während der Lehrveranstaltungen	20 %	im Laufe des Semesters	2 (ausgezeichnet). Bearbeitung nicht weniger als 90 % der Aufgaben (mündlich und schriftlich). 1 (gut). Bearbeitung nicht weniger als 90 % der Aufgaben (mündlich und schriftlich). 0 (minimale Anforderungen werden nicht erfüllt). Bearbeitung weniger als 50 % der Aufgaben (mündlich und schriftlich).
Durchschnittsnote für Kontrollarbeiten und Aufgaben während des Semesters	40 %	jeweils nach Abschluss von entsprechenden Themen	10 (ausgezeichnet). Ausgezeichnete Kenntnisse und Fertigkeiten. Richtige Antworten auf 95-100 % der Fragen. 9 (sehr gut). Sehr gute Kenntnisse und Fertigkeiten. Richtige Antworten auf 85-94 % der Fragen. 8 (gut). Gute Kenntnisse und Fertigkeiten. Richtige Antworten auf 75-84 % der Fragen.

			7 (befriedigend). Befriedigende Kenntnisse und Fertigkeiten, es gibt vereinzelte Fehler. Richtige Antworten auf 65-74 % der Fragen. 6 (ausreichend). Kenntnisse und Fertigkeiten sind schlechter als befriedigend, es gibt Fehler. Richtige Antworten auf 55-64 % der Fragen. 5 (schwach). Kenntnisse und Fertigkeiten entsprechen minimalen Anforderungen. Richtige Antworten auf 51-54 % der Fragen. 4, 3, 2, 1. Minimale Anforderungen werden nicht erfüllt.
Vortrag bzw. Hausarbeit	40 %	im Laufe des Semesters bzw. nach Abschluss des Kurses	<u>Bewertungskriterien für den Vortrag</u> Aufbau des Vortrags 0,5 Punkt das Konzept des Vortrags 0,5 Punkt Theoretische Grundlage 1 Punkt Forschungsergebnisse 3 Punkte Schlussfolgerungen, Diskussion 1 Punkt Aufbau des Vortrags, Kohärenz, Einhaltung der Regeln zur Verwendung der generativen KI 1 Punkt Kommunikative Aspekte (Kontakt zu dem Publikum und weitere rhetorischen Aspekte) 2 Punkte Spektrum der Redemittel, grammatische Richtigkeit 1 Punkt <u>Bewertungskriterien für die Hausarbeit</u> Struktur der Arbeit 0,5 Punkt Einleitung (das Konzept der Hausarbeit) 0,5 Punkt Theoretische Grundlage 1 Punkt Forschungsergebnisse 3 Punkte Schlussfolgerungen 1 Punkt Kohärenz 0,5 Punkt Zitierregeln, Einhaltung der Regeln zur Verwendung der generativen KI 1 Punkt Spektrum der Redemittel, grammatische Richtigkeit 2 Punkte Layout 0,5 Punkt

Author	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication; pages	Publishing house or internet site
Required reading				
	2016	<i>Duden. Die Grammatik. 9., vollständig überarbeitete und aktualisierte Auflage.</i>		Duden Verlag
	2022	<i>Duden. Die Grammatik. 10., völlig neu verfasste Auflage.</i>		Duden Verlag
Christa Dürscheid	20012	<i>Syntax. Grundlagen und Theorien</i>	6. Auflage	Wiesbaden: Westdeutscher Verlag
Renate Musan	2009	<i>Satzgliedanalyse</i>	2. Auflage	Heidelberg: Universitätsverlag Winter
Karin Pittner, Judith Berman	2007	<i>Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch</i>	2. Auflage	Tübingen: Gunter Narr Verlag
Vaiva Žeimantienė, Skaistė Volungevičienė	2012	<i>Sätze und Satzglieder im Deutschen. Arbeitsheft zur deutschen Syntax unter Berücksichtigung des Litauischen</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

Recommended reading				
Wolfgang Boettcher	2009	<i>Grammatik verstehen</i>	Bd. 2 (Einfacher Satz), Bd. 3 (Komplexer Satz)	Tübingen: Max Niemeyer Verlag
Axel Holvoet	2009	<i>Bendrosios sintaksės pagrindai</i>	Academia Salensis	Vilnius: Vilniaus universitetas
Wolfgang Imo	2016	<i>Grammatik. Eine Einführung.</i>		Stuttgart: J. B. Metzler Verlag
Klaus Welke	2007	<i>Einführung in die Satzanalyse. Die Bestimmung der Satzglieder im Deutschen</i>		Berlin, New York: de Gruyter

Stand: 01.09.2026

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas			Kodas
Vokiečių kalbos sintaksė (pažengusiems)			
Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)		
Koordinuojantis: doc. dr. Vaiva Žeimantienė Kitas (-i): doc. dr. Skaistė Volungevičienė	VU Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų instituto Vokiečių filologijos katedra		
Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas		
Pirmoji pakopa	privalomasis		
Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)	
kontaktinė (auditorinė)	3, 5 semestras	vokiečių	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: mokėti vokiečių kalbą ≥ B1 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):		
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos

	krūvis		
5	133	64	69
Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Šiuo dalyku siekiama ugdyti vokiečių kalbos sistemos supratimo ir analizės gebėjimus, gretinant vokiečių ir lietuvių kalbų sistemas. Taip pat siekiama ugdyti gebėjimą dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje, analitinį ir kritinį mąstymą.			
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai		Vertinimo metodai
Išklausę šį dalyką, studijuojantieji:			
• įgis žinių apie sintaksinę vokiečių kalbos sistemą;	aiškinamosios ir įtraukiamosios paskaitos, teorinės literatūros skaitymas ir analizė, probleminių klausimų aptarimas grupėje seminarų metu, atvirojo ir pusiau atvirojo tipo praktinės užduotys, rašto darbo rengimas arba pranešimo rengimas ir skaitymas.	kontroliniai darbai (atvirojo ir pusiau atvirojo tipo klausimai, praktinės užduotys), užduotys semestro metu, pranešimas/rašto darbas	
• gebės aprašyti, analizuoti ir aiškinti vokiečių kalbos reiškinius sintaksės požiūriu, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus;	aiškinamosios ir įtraukiamosios paskaitos, teorinės literatūros skaitymas ir analizė, probleminių klausimų aptarimas grupėje seminarų metu, atvirojo ir pusiau atvirojo tipo praktinės užduotys, rašto darbo rengimas arba pranešimo rengimas ir skaitymas.	kontroliniai darbai (atvirojo ir pusiau atvirojo tipo klausimai, praktinės užduotys), užduotys semestro metu, pranešimas/rašto darbas	
• gebės įžvelgti sudėtinės sintaksės reiškinių dalis ir ryšius tarp jų;	aiškinamosios ir įtraukiamosios paskaitos, teorinės literatūros skaitymas ir analizė, seminarai, teorinės ir praktinės užduotys	kontroliniai darbai (atvirojo ir pusiau atvirojo tipo klausimai, praktinės užduotys), užduotys semestro metu, pranešimas/rašto darbas	
• gebės gretinti vokiečių kalbos sintaksės reiškinius su lietuvių kalbos reiškiniais, nustatyti ir paaiškinti jų panašumus ir skirtumus;	aiškinamosios ir įtraukiamosios paskaitos, vokiečių ir lietuvių kalbos sintaksės reiškinius gretinančios literatūros skaitymas ir analizė, seminarai	kontroliniai darbai (atvirojo ir pusiau atvirojo tipo klausimai, praktinės užduotys), užduotys semestro metu, pranešimas/rašto darbas	
• gebės kelti tikslus, pasirinkti užduočiai reikalingus išteklius ir metodus;	teorinės literatūros skaitymas ir analizė, rašto darbo arba pranešimo rengimas	kontroliniai darbai (atvirojo ir pusiau atvirojo tipo klausimai, praktinės užduotys), užduotys semestro metu, pranešimas/rašto darbas	
• gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių;	teorinės literatūros skaitymas ir analizė, rašto darbo arba pranešimo rengimas	Pranešimas arba rašto darbas	
• gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku);	seminarai, rašto darbo arba pranešimo rengimas ir jo skaitymas.	Nurodomi darbų įteikimo terminai.	
• gebės vertinti savo veiklos ir pasiekimų kokybę bei ją tobulinti.	mokslinės literatūros skaitymas ir analizė, savo ir kolegų klaidų analizė ir taisymas savarankiškai ir grupėje, konsultacijos su dėstytojais	Kontroliniuose darbuose ir egzamino darbe padarytų klaidų analizės ir taisymo aptarimas su dėstytojais:	

							teisingai išanalizavus klaidas prie kontrolinio darbo įvertinimo pridedama 0,5 balo.		
Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Sintaksės sąvoka ir objektas. Sintaksės tyrimo aspektai. Sakinys ir žodžių junginys. Būdingieji sakinio požymiai.	1		2				3	2	teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus
Vientisinis ir sudėtinis sakiny. Šalutinių sakinių rūšys. Vokiečių kalbos sakinių skyryba.	1		5				6	4	teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus
Valdymas. Veiksmažodžio valentingumas.	1		4				5	4	mas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, praktinės užduotys
Topologinis sakinio modelis. Finitinės predikato formos vieta sakinyje.	1		4				5	4	
Sakinio dalių nustatymo procedūros.	1		4				5	4	
Pasirengimas kontroliniam darbui ir kontrolinis darbas.		1	2				3	4	kartojimas
Sakinio dalių klasifikacija. Sakinio dalys ir jų raiškos būdai. Žodžių junginiai (frazės).	1		5				6	20	teorinės literatūros skaitymas, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus
Subjektas.	1		3				4		
Predikatas Predikatyvas.	1		5				6		
Objektas. Aplinkybės, jų rūšys ir raiška.	1		7				8		
Pažyminys. Priedėlis.	1		5				6		analitinio pobūdžio užduotys, praktinės užduotys

		Tyrimo rezultatai: 3 balai - tinkamai pasirinkta ir surinkta tyrimo medžiaga, analizė išsami, nėra dalykinių klaidų, visi teiginiai pagrįsti empiriniais duomenimis/argumentais (lentelės, diagramos ar pan.); Išvados: 1 balas - išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga; Minties rišlumas, loginė seka: 1 balas - mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai, generatyvinio DI naudojimas remiantis VU Filologijos fakultete galiojančia tvarka. Komunikaciniai aspektai (kontaktas su publika): 2 balai - kalba, mimika ir gestai orientuoti į klausytoją, pranešėja(s) bendrauja su publika, atsako į užduotus klausimus, diskutuoja; Kalba: 1 balas - dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai <u>Rašto darbas vertinamas pagal šiuos kriterijus:</u> Darbo struktūra: 0,5 balo rašto darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (titulinis psl., turinys, įvadas, teorija ir rezultatai, išvados, literatūros ir šaltinių sąrašas, santrauka), darbo apimtis atitinka reikalavimus (10 psl.); Darbo koncepcija (įvadas): 0,5 balas pagrįstas temos pasirinkimas, aiškiai suformuluotas tyrimo tikslas (hipotezė) ir uždaviniai, pasirinkta tyrimo metodika (metodai, tyrimo medžiaga) atitinka tiriamą problemą ir tyrimo tikslą; Teorinis pagrindas: 1 balas teorinės dalies turinys atitinka tyrimo tikslą, tema atskleista išsamiai, remiamasi naujausia moksline literatūra, nėra dalykinių klaidų, darbo autorius lygina ir vertina įvairių autorių pozicijas; Tyrimo rezultatai: 3 balai tinkamai pasirinkta ir surinkta tyrimo medžiaga, analizė išsami, nėra dalykinių klaidų, visi teiginiai pagrįsti empiriniais duomenimis/argumentais (lentelės, diagramos ar pan.); Išvados: 1 balas - išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga; Tyrimo kultūra: 1 balas generatyvinio DI naudojimas remiantis VU Filologijos fakultete galiojančia tvarka, aiški savarankiška darbo autoriaus pozicija, cituojant kitų autorių mintis nuorodos pateikiamos tvarkingai, literatūros ir šaltinių sąrašai sutvarkyti tinkamai; Teksto rišlumas: 0,5 balo mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai. Kalba: 2 balai - dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai; Darbo įforminimas: 0,5 balo – teksto formatas atitinka reikalavimus, puslapiai numeruoti, lentelės ir paveikslai sutvarkyti tinkamai.		
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. / tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
	2016	Duden. Die Grammatik. 9., vollständig überarbeitete und aktualisierte Auflage.	Bd. 4., 9., vollständig überarbeitete und aktualisierte Auflage.	Berlin: Dudenverlag
	2022	Duden. Die Grammatik. 10., völlig neu verfasste Auflage.		Duden Verlag
Christa Dürscheid	20012	Syntax. Grundlagen und Theorien	6. Auflage	Wiesbaden: Westdeutscher Verlag

Renate Musan	2009	<i>Satzgliedanalyse</i>	2. Auflage	Heidelberg: Universitätsverlag Winter
Karin Pittner, Judith Berman	2007	<i>Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch</i>	2. Auflage	Tübingen: Gunter Narr Verlag
Vaiva Žeimantienė, Skaistė Volungevičienė	2012	<i>Sätze und Satzglieder im Deutschen. Arbeitsheft zur deutschen Syntax unter Berücksichtigung des Litauischen</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Papildoma literatūra				
Wolfgang Boettcher	2009	<i>Grammatik verstehen</i>	Bd. 2 (Einfacher Satz), Bd. 3 (Komplexer Satz)	Tübingen: Max Niemeyer Verlag
Christa Dürscheid	2003	<i>Syntax. Grundlagen und Theorien</i>		Wiesbaden: Westdeutscher Verlag
Axel Holvoet	2009	<i>Bendrosios sintaksės pagrindai</i>	Academia Salensis	Vilnius: Vilniaus universitetas
Wolfgang Imo	2016	<i>Grammatik. Eine Einführung.</i>		Stuttgart: J. B. Metzler Verlag
Klaus Welke	2007	<i>Einführung in die Satzanalyse. Die Bestimmung der Satzglieder im Deutschen</i>		Berlin, New York: de Gruyter

Atnaujinta: 2026-09-01